

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003545

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-08-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Веснін Артур Вікторович

2. Artur V. Vesnin

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-1281-2902

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 29-08-2028

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10155

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.51, 76.29.51.11

Тема дисертації:

1. Оптимізація діагностики та лікування головного болю напруги з урахуванням стану запальних процесів та м'язової дисфункції
2. Optimization of diagnostics and treatment of tension-type headache taking into account the state of inflammatory processes and muscle dysfunction

Реферат:

1. Дисертаційну роботу присвячено удосконаленню системи діагностики та терапії ГБН з урахуванням стану запальних процесів, психоемоційних порушень та м'язової дисфункції. Розроблено персоніфікований немедикаментозний (остеопатичний) протокол лікування ГБН. Було обстежено 108 хворих на ГБН (51 пацієнт з епізодичним ГБН (ЕГБН), 45 хворих з хронічним ГБН (ХГБН)) та 30 осіб контролю. Протокол обстеження включав клініко-неврологічне обстеження, оцінку за шкалами ВАШ, HADS, SF-36, остеопатичну діагностику, електронейроміографію (ЕНМГ) м'язів голови та шиї, визначення рівнів IL-6, IL-10, TNF- α в сироватці крові. Протокол остеопатичного лікування включав індивідуально підібрані артикуляційні, міофасціальні, краніальні, вісцеральні й структуральні техніки. Статистична обробка охоплювала параметричні/непараметричні тести та кореляційний аналіз. Результати роботи дозволили встановити, що ХГБН у порівнянні з ЕГБН характеризувався більшою інтенсивністю болю ($p=0,0276$), тривалістю нападу

болю, частими супутніми симптомами (світлобоязнь, нудота, фонофобія, запаморочення), меншою толерантністю до провокуючих факторів, вищим рівнем тривоги та депресії ($p < 0,001$), гіршими показниками якості життя. У всіх обстежених хворих остеопатична діагностика за власне розробленою анкетною визначила наявність міофасціальних та функціональних дисфункцій голови, шиї та тулуба, частота та вираженість яких вірогідно ($p < 0,05$) збільшувалася при формуванні ХГБН. Проведення ЕНМГ виявило порушення нервової провідності *m. sternocleidomastoideus*, *m. trapezius*, *m. mentalis*, *m. nasalis* та *m. frontalis*. У хворих на ГБН спостерігалось підвищення рівнів IL-6 при ХГБН ($p < 0,01$), зростання IL-10 переважно при ЕГБН (ЕГБН/ХГБН та контроль: $p = 0,020/0,001$), високий TNF- α в сироватці крові в обох групах. Після проведеного курсу персоналізованого остеопатичного лікування визначалося зменшення інтенсивності болю у 94,8% пацієнтів, тривоги (64,6%) і депресії (87,5%) (обидва $p < 0,001$), покращання показників якості життя ($p < 0,001$), зменшення кількості міофасціальних тригерних точок в усіх ключових зонах ($p < 0,001$), відновлення провідності (латентність *m. sternocleidomastoideus* 7,69 \pm 3,10 мс; $p < 0,001$; у лобових й носових м'язах значуще зросла амплітуда), зниження рівнів IL-6 та IL-10 ($p < 0,01$).

2. The dissertation is devoted to the improvement of the diagnostic and therapeutic system for tension-type headache (TTH), taking into account inflammatory processes, psycho-emotional disorders, and muscle dysfunction. A personalized non-pharmacological (osteopathic) treatment protocol for TTH was developed. A total of 108 patients with TTH were examined (51 with episodic TTH (ETTH), 45 with chronic TTH (CTTH)) along with 30 healthy controls. The examination protocol included clinical-neurological evaluation, assessment using VAS, HADS, and SF-36 scales, osteopathic diagnostics, electromyography (ENMG) of head and neck muscles, and measurement of serum IL-6, IL-10, and TNF- α levels. The osteopathic treatment protocol involved individually selected articular, myofascial, cranial, visceral, and structural techniques. Statistical analysis included parametric/non-parametric tests and correlation analysis. The results demonstrated that CTTH, compared with ETTH, was characterized by greater pain intensity ($p = 0.0276$), longer attack duration, more frequent associated symptoms (photophobia, nausea, phonophobia, dizziness), lower tolerance to triggering factors, higher levels of anxiety and depression ($p < 0.001$), and poorer quality of life indicators. Osteopathic diagnostics according to a specifically developed questionnaire revealed the presence of myofascial and functional dysfunctions of the head, neck, and trunk in all examined patients, with their frequency and severity significantly increasing ($p < 0.05$) during CTTH development. ENMG showed impaired neural conduction in *m. sternocleidomastoideus*, *m. trapezius*, *m. mentalis*, *m. nasalis*, and *m. frontalis*. In TTH patients, elevated IL-6 levels were observed in CTTH ($p < 0.01$), IL-10 levels increased predominantly in ETTH (ETTH/CTTH vs. control: $p = 0.020/0.001$), and elevated serum TNF- α levels in both groups. After the course of personalized osteopathic treatment, there was a reduction in pain intensity in 94.8% of patients, anxiety (64.6%), and depression (87.5%) (both $p < 0.001$), improvement in quality of life indicators ($p < 0.001$), reduction in the number of myofascial trigger points in all key areas ($p < 0.001$), restoration of conduction (latency of *m. sternocleidomastoideus* 7.69 \pm 3.10 ms; $p < 0.001$; amplitude significantly increased in frontal and nasal muscles), and a decrease in IL-6 and IL-10 levels ($p < 0.01$).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Веснін А, ТОВАЖНЯНЬСКА О. Формування міофасціального больового синдрому та його корекція у пацієнтів з головним болем напруги. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія Медицина, 2025;33(52):103-113. <https://doi.org/10.26565/2313-6693-2025-52-09>

- 2. Веснін АВ, Карпінська ОД. Зміни профілю цитокінів при остеопатичному немедикаментозному лікуванні головного болю напруги. Вісник проблем біології і медицини. 2025;1(176):163-173. <https://doi.org/10.29254/2077-4214-2025-1-176-163-173>
- 3. Веснін АВ, ТОВАЖНЯНЬСЬКА ОЛ. Алгоритм діагностики при головному болю напруги. Перспективи та інновації науки. Серія «Медицина».2025;4(50):2146-2155. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-4\(50\)-2146-2155](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-4(50)-2146-2155)
- 4. Веснін АВ, ТОВАЖНЯНЬСЬКА ОЛ. Динаміка інтенсивності больового синдрому та психоемоційних порушень у пацієнтів із головним болем напруги при застосуванні остеопатичної маніпулятивної терапії. Український медичний часопис (Електронна публікація). 2025:1-6. <https://doi.org/10.32471/umj.1680-3051.265403>
- 5. Веснін А.В. Особливості формування міофасціальної дисфункції при головному болю напруги. Всеукраїнська конференція «Мультидисциплінарний підхід у фізичній реабілітаційній медицині»: збірник наукових праць. – Харків, 2024 травня 24 – Випуск 3. – 13-14 с.
- 6. Веснін А.В. «Комплексний підхід до діагностики головного болю напруги», Медицина третього тисячоліття: збірник тез міжвузівської конференції молодих вчених та студентів; 2025 лютого 5-7; Харків. Харків: ХНМУ, 2024. с. 221.
- 7. Авторське свідоцтво №130236. Літературний письмовий твір наукового характеру "Остеопатична діагностика головного болю напруги" / А. В. Веснін; заявл. 01.10.2014; опубл. 29.11.2024, бюл. №. 84
- 8. Авторське свідоцтво №136139. Літературний письмовий твір наукового характеру «Методичний посібник «Діагностика та остеопатичні техніки лікування головного болю напруги (персоніфікований підхід)» / А. В. Веснін ; опубл. 26.05.2025.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U104329

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. ТОВАЖНЯНЬСЬКА Олена Леонідівна

2. Olena L. Tovazhnianska

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7551-3818

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стоянов Олександр Миколайович
2. Oleksandr M. Stoianov

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3375-0452

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дельва Михайло Юрійович
2. Mykhailo Y. Delva

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5648-7506

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кальбус Олександр Іванович
2. Oleksandr I. Kalbus

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0796-4825

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубенко Ольга Євгеніївна

2. Olha Y. Dubenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4911-5613

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Літовченко Тетяна Анатоліївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Літовченко Тетяна Анатоліївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Степаненко Алла Олександрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна